Agendapunt 7.2 Opinienota energiebesparing
Reactie wethouder Johan van der Schoot n.a.v. eerste termijn 2 april 2020.

Eerst termijn fracties:

Groen Links:
GroenLinks is blij dat er een begin is gemaakt met de besparingsagenda. Echter vinden wij dat het voorstel niet rijp voor bespreking om de volgende redenen:

Het is vooral een opsomming van bestaand beleid waarvan duidelijk is dat we daarmee onze eigen doelstellingen (50% besparing in 2050) en ook de doelstelling van de RES (25% besparing in 2050) niet gaan halen. Daarnaast is besparing ook belangrijk voor het draagvlak voor de energietransitie. In de 14 aanbevelingen voor een succesvolle RES van de Brabantse Milieufederatie wordt besparing als een van de meest belangrijke maatregelen gezien.

Op zich lijken de lopende maatregelen zoals beschreven in deze stukken zaken waarover niemand het oneens kan zijn. GroenLinks mist echter een evaluatie en een afwegingskader. Want dat zou het mogelijk maken om veel scherpere keuzes te maken:

- Welke maatregelen leveren de meeste besparing op?
- Welke maatregelen kosten veel in vergelijking tot wat ze opleveren en kunnen we wellicht beter schrappen zodat er ruimte komt voor efficiëntere maatregelen (zowel qua kosten als qua besparing)?

We missen concrete opties waar we als raad uit kunnen kiezen. We willen graag weten wat we extra of andere maatregelen zouden kunnen treffen, met daarbij een inschatting van de effectiviteit en de kosten. Denk bijvoorbeeld aan uitbreiden van de duurzaamheidslening voor ondernemers of subsidies in plaats van leningen.

GroenLinks schat in dat veel Osse bedrijven financieel geraakt worden door de corona crisis en daarmee ook veel inwoners. Daardoor wordt het moeilijker om te investeren in energiebesparing, terwijl de kostenreductie die dit oplevert nu wellicht heel hard nodig is. GroenLinks ziet de besparingsagenda als een belangrijk instrument hiervoor.

Laatste opmerking: de besparingsagenda wordt hier een uitvoeringsagenda genoemd, wat impliceert dat het een collegebevoegdheid is om deze vast te stellen. Dat is niet in lijn met de opdracht van de unaniem aangenomen motie: 'Op korte termijn de besparingsagenda ter opiniëring en besluitvorming aan de gemeenteraad
voor te leggen (...)'

We zien graag met spoed een voorstel tegemoet dat voldoet aan het bovenstaande.

PvdA:
Eerst een algemene opmerking. De PvdA fractie had verwacht in deze opinienota met name concrete voorstellen te zien om de besparing op energiegebruik, die tot nu toe flink achterblijft t.o.v. de doelstellingen/opgave, te verhogen.

In deze opinienota zen wij vooral hee veel informatie over wat er al gedaan is en waarom de opgave zo moeilijk is. De eerder gestelde ambities in het huidige en vorige coalitieakkoord die tot voor kort raadsbreed gedragen werden, worden nu naar beneden bijgesteld. Hoe zelfs de naar beneden gestelde doelen voor energiebesparing met extra inspanningen gehaald kunnen worden, is de PvdA fractie uit de voorliggende besparingsagenda niet duidelijk geworden.

Onze reactie op de vragen.

Vraag 1.
De ambitie om als Oss in 2050 energieneutraal te zijn wordt losgelaten. Het voorstel is om aan te sluiten bij de klimaatopgave m.b.t. CO2 reductie (49% in 2030 en 95% in 2050) en bij de opgave van Oss vanuit de RES. De PvdA fractie kan zich daar in vinden. Ambities mogen hoog zijn, maar het heeft geen zin om de la hoger te leggen dan wat haalbaar is. Bovendien moeten ambities helder en eenduidig zijn. Daarom is het goed om de uitgangspunten van de RES te hanteren.

Vraag 2.
De PvdA fractie maakt zich ook al is het doel van de energiebesparing verlaagd van 1.5% per jaar naar 1,1% per jaar nog steeds grote zorgen of dat doel met de huidige inspanningen wel haalbaar is. Wij hadden in de nu voorliggende besparingsagenda, waar de raad ondanks de betreffende motie heel lang of eigenlijk zelfs veel te lang op heeft moeten wachten, graag veel meer concrete voorstellen willen zien om de besparing die nu maar zo'n 0,5% per jaar is substantieel te verhogen. De PvdA fractie denkt dat er echt meer nodig is dan de nu voorgestelde aanpak en activiteiten voor 2020-2023, om zelfs de naar beneden bijgestelde doelstelling van 1,1% energiebesparing te halen.

VVD:
De VVD fractie vindt het stuk niet rijp voor besluitvorming en denkt dat uitstel, ook gezien de huidige Corona-crisis, de beste optie is. We vinden het stuk niet concreet genoeg. We willen meer concrete opties zien, waarbij ook inschatting gegeven wordt over in hoeverre ze bijdragen aan onze doelstellingen en welke consequenties (o.a. financieel) ze met zich meebrengen. Alleen dan kunnen we daadwerkelijk een afweging maken en een mening meegeven.

VDG:
- Wat vindt u van het voorstel tot aanpassing van onze ambitie m.b.t. energiebesparing ?

- Wat vindt u van de voorgestelde aanpak en activiteiten voor de periode 2020 – 2023 ?

We hebben soms de indruk dat het document "*2Agenda Energiebesparing 2622020*" nog een concept stuk betreft. Er staan hier en daar nog wat editorials in en een groot deel van de tekst is overlappend met de opinienota.

Er worden een aantal activiteiten opgesomd, maar deze zijn wat VDG betreft nog gelimiteerd. Welke activiteiten zouden er nog meer uitgevoerd kunnen worden als er 'out of the box' gedacht wordt ?

D66:
Dit stuk niet bespreken.

De motie ligt er ook al heel lang er is er voldoende tijd geweest om een gedragen stuk te maken dat aansluit bij het RES-bod.

Dit stuk geeft de indruk dat het onder stoom en kokend water tot stand is gekomen.

En is volgens de fractie NIET besluitrijp

Toch een paar opmerkingen/vragen:

- Dit stuk legt eindelijk de relatie tussen de diverse tafels zoals we dat al vanaf het startdocument hebben getracht te bereiken.
- de koppelkansen dienen zeker benut te worden
- De resultaten en mogelijkheden van andere tafels meenemen naar 2030 en 2050

1. kan daardoor de opgave voor zonnevelden en windmolens gunstiger uitpakken?
2. We maken ons hart voor onze eigen projecten welke?

Geef snel het goede voorbeeld

- Hoeveel is er beschikbaar gemeentelijke gebouwen zoals scholen en gemeenscahpshuizen?
- Hoeveel is er van voorzien op gemeentelijke gebouwen

Met virus bestrijding is het net zo.

Het doel is bekend maar de weg daar heen is onbekend

Onderweg risico's analysren en besluiten nemen op basis van de kennis van dat moment.

3. Waarom wordt waterstof niet als serieuze optie beschouwd?

SP

Op 30 januari heeft de gemeenteraad van Oss unaniem de motie 'Besparing is een wezenlijk onderdeel van de energietransitie en dus ook van het RES-bod' aangenomen. Dit onderstreept het belang dat deze raad aan energiebesparing hecht, óók in het kader van de RES.

Meer dan 80% van het totale elektriciteitsgebruik in de gemeente Oss komt voor rekening van de zakelijke gebruikers. Particulieren gebruiken slechts 18%. Zowel bij energiebesparing als bij duurzaam opwekken ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de zakelijke gebruikers. Het kan niet zo zijn dat de inwoners van Oss hun landschap en leefomgeving moeten opofferen omdat zakelijke gebruikers hun verantwoordelijkheid niet nemen.

De beste oplossing is energiebesparing. Alles wat je bespaart hoef je niet op te wekken. En vergt geen kostbare investeringen in de vorm van uitbreiding van de netcapaciteit. Om die reden vindt de SP dat de gemeente Oss extra moet inzetten op het stimuleren van energiebesparing door zakelijke gebruikers. Daarvoor zijn zowel wortel- als stokinstrumenten beschikbaar. 'Wortel'-instrumenten in de vorm van subsidies van het Rijk en fiscale instrumenten als de Energiebesparingsaftrek. 'Stok'-instrumenten in de vorm van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer.

De SP vindt dat beide instrumenten veel beter moeten worden benut in de vorm van voorlichting, benchmarking, stimulering, controle en handhaving. Mede doordat stevig wordt ingezet op innovaties moet een fors hogere besparing dan 11% mogelijk zijn in 2030. Alles wat Oss extra bespaart mogen we opnemen in ons bod en in mindering brengen op onze RES-opgave voor windmolens en zonne-energie. Graag een reactie van het College.

Omdat zakelijke gebruikers 80% van het elektriciteitsgebruik in Oss voor hun rekening nemen, hebben ze ook een grote verantwoordelijkheid bij het duurzaam opwekken van elektriciteit. Dat kan op daken van bedrijven, op zijwanden, op parkeerplaatsen of op onbenutte terreinen. De SDE-

subsidie is daarvoor een prachtig hulpmiddel. Wij roepen het college op om projectontwikkelaars te stimuleren een rol te pakken bij het ontzorgen van bedrijven die zelf geen geld of tijd hebben. Graag een reactie van het College.

In bijlage 4 (Notitie Koppelkansen) staat op bladzijde 4 een interessante passage over familiebedrijven: *'Zo is de gemeente Meierijstad, die veel van dit type bedrijven heeft en actief bedrijven stimuleert in samenwerking met de bedrijvenorganisatie van Meierijstad, koploper als het gaat om het aandeel daken die vol zon liggen'*. Onze vraag is wat doet Meierijstad beter dan Oss? Ligt dat aan de ondernemers daar? Ligt het aan de gemeente? Of ligt het aan de bedrijvenorganisatie(s)? Graag een reactie van het College? Is het College bereid om samen met de Osse bedrijvenorganisaties een werkbezoek aan Meierijstad te brengen?

De SP vindt het onacceptabel dat de regio zich neerlegt bij het feit dat 50% van de aangevraagde SDE-subsidie op daken niet benut zou gaan worden. Wij vinden dat het college met deze bedrijven in gesprek moet gaan en een ultieme poging moet doen om een oplossing te vinden. Desnoods met projectontwikkelaars die bedrijven kunnen ontzorgen. De gemeente Amsterdam zet in haar RES-bod in op 60%. Wat daar kan moet hier toch ook kunnen? Graag een reactie van het College.

De SP is blij dat de zonneladder als leidraad wordt genomen. Maar zoals gezegd komt daar wat de SP betreft nog een stap vóór: besparen!

Zonnevelden en windmolens ziet de SP als sluitpost. Zodanig zelfs, dat ze met het goed benutten van daken, wanden, infrastructuur, onbenutten terreinen, energiepark De Hoed en het Osse deel van Heesch-West én met extra besparing niet of nauwelijks nodig zijn voor ons RES-bod.

Wat windmolens betreft is de SP altijd voorstander geweest van plaatsing op bedrijventerreinen. Nu blijkt dat in Veghel vier kleinere windmolens geplaatst gaan worden op het bedrijventerrein langs de A50. Dit ligt bínnen de 15 km-beïnvloedingszone van de radar in Volkel. Dus dat kan kennelijk. De SP vraagt het College om na te gaan of dit ook mogelijk is op Vorstengrafdonk / Nieuw-Zevenbergen. Graag een reactie van het College.

De SP constateert dat bij de stukken een tweetal eenzijdige en inmiddels overbodige bijlagen zitten, het Afwegingskader landschap (bijlage 3) en het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten (bijlage 6). Beide rapporten gaan alleen over windmolens en zonnevelden in het landelijk gebied en zijn inmiddels achterhaald. Voortschrijdend inzicht. Wat ons betreft kunnen ze in het archief. Het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten zou geactualiseerd kunnen worden door ook energiebesparing en energie-opwek binnen bebouwd gebied mee te nemen, maar voor ons hoeft dat niet meer.

De SP overweegt een amendement op beslispunt 4. Wat ons betreft zijn de eigen kaders leidend en niet het achterhaalde regionale afwegingskader.

Ook overweegt de SP om beslispunt 2 te amenderen door toe te voegen dat we een deel van de RES-opgave willen invullen door extra in te zetten op energiebesparing.

Tot slot nog iets over de warmtetransitie: Professor David Smeulders van de TU Eindhoven had in Brabants Dagblad van 12 maart een interessant betoog over warmtewinning uit de Waal. Onze

vraag aan het College is of dit ook toegepast kan worden in de Maas? En dan met name voor compacte Maaskernen als Ravenstein, Megen, Oijen, Lith en Maren-Kessel? Graag een reactie.

Beter Oss:
Voor Beter Oss is de Agenda Energiebesparing Oss 2020-2023 het belangrijkste onderdeel van dit opiniestuk.

Naar onze mening is de invloed van de gemeente in dit traject maar zeer beperkt.

Volgens Beter Oss kunnen we alleen onze invloed aanwenden en ons beroepen op wetgeving.

Wachten tot de overheid komt met wet en regelgeving of die het mogelijk maakt om te handhaven.

In de tussentijd gewoon doorgaan met het draaien aan de in de nota op pagina 5 en 6 genoemde knoppen.

Groen Links:
GroenLinks is blij dat er een begin is gemaakt met de besparingsagenda. Echter vinden wij dat het voorstel niet rijp voor bespreking om de volgende redenen:

Het is vooral een opsomming van bestaand beleid waarvan duidelijk is dat we daarmee onze eigen doelstellingen (50% besparing in 2050) en ook de doelstelling van de RES (25% besparing in 2050) niet gaan halen. Daarnaast is besparing ook belangrijk voor het draagvlak voor de energietransitie. In de 14 aanbevelingen voor een succesvolle RES van de Brabantse Milieufederatie wordt besparing als een van de meest belangrijke maatregelen gezien.

Op zich lijken de lopende maatregelen zoals beschreven in deze stukken zaken waarover niemand het oneens kan zijn. GroenLinks mist echter een evaluatie en een afwegingskader. Want dat zou het mogelijk maken om veel scherpere keuzes te maken:

- Welke maatregelen leveren de meeste besparing op?
- Welke maatregelen kosten veel in vergelijking tot wat ze opleveren en kunnen we wellicht beter schrappen zodat er ruimte komt voor efficiëntere maatregelen (zowel qua kosten als qua besparing)?

We missen concrete opties waar we als raad uit kunnen kiezen. We willen graag weten wat we extra of andere maatregelen zouden kunnen treffen, met daarbij een inschatting van de effectiviteit en de kosten. Denk bijvoorbeeld aan uitbreiden van de duurzaamheidslening voor ondernemers of subsidies in plaats van leningen.

GroenLinks schat in dat veel Osse bedrijven financieel geraakt worden door de corona crisis en daarmee ook veel inwoners. Daardoor wordt het moeilijker om te investeren in energiebesparing, terwijl de kostenreductie die dit oplevert nu wellicht heel hard nodig is. GroenLinks ziet de besparingsagenda als een belangrijk instrument hiervoor.

Laatste opmerking: de besparingsagenda wordt hier een uitvoeringsagenda genoemd, wat impliceert dat het een collegebevoegdheid is om deze vast te stellen. Dat is niet in lijn met de opdracht van de unaniem aangenomen motie: ‘Op korte termijn de besparingsagenda ter opiniëring en besluitvorming aan de gemeenteraad
voor te leggen (...)’

We zien graag met spoed een voorstel tegemoet dat voldoet aan het bovenstaande.

PvdA:
Eerst een algemene opmerking. De PvdA fractie had verwacht in deze opinienota met name concrete voorstellen te zien om de besparing op energiegebruik, die tot nu toe flink achterblijft t.o.v. de doelstellingen/opgave, te verhogen.
In deze opinienota zen wij vooral hee veel informatie over wat er al gedaan is en waarom de opgave zo moeilijk is. De eerder gestelde ambities in het huidige en vorige coalitieakkoord die tot voor kort raadsbreed gedragen werden, worden nu naar beneden bijgesteld. Hoe zelfs de naar beneden gestelde doelen voor energiebesparing met extra inspanningen gehaald kunnen worden, is de PvdA fractie uit de voorliggende besparingsagenda niet duidelijk geworden.

Onze reactie op de vragen.

Vraag 1.
De ambitie om als Oss in 2050 energieneutraal te zijn wordt losgelaten. Het voorstel is om aan te sluiten bij de klimaatopgave m.b.t. CO2 reductie (49% in 2030 en 95% in 2050) en bij de opgave van Oss vanuit de RES. De PvdA fractie kan zich daar in vinden. Ambities mogen hoog zijn, maar het heeft geen zin om de la hoger te leggen dan wat haalbaar is. Bovendien moeten ambities helder en eenduidig zijn. Daarom is het goed om de uitgangspunten van de RES te hanteren.

Vraag 2.
De PvdA fractie maakt zich ook al is het doel van de energiebesparing verlaagd van 1.5% per jaar naar 1,1% per jaar nog steeds grote zorgen of dat doel met de huidige inspanningen wel haalbaar is. Wij hadden in de nu voorliggende besparingsagenda, waar de raad ondanks de betreffende motie heel lang of eigenlijk zelfs veel te lang op heeft moeten wachten, graag veel meer concrete voorstellen willen zien om de besparing die nu maar zo'n 0,5% per jaar is substantieel te verhogen. De PvdA fractie denkt dat er echt meer nodig is dan de nu voorgestelde aanpak en activiteiten voor 2020-2023, om zelfs de naar beneden bijgestelde doelstelling van 1,1% energiebesparing te halen.

VVD:
De VVD fractie vindt het stuk niet rijp voor besluitvorming en denkt dat uitstel, ook gezien de huidige Corona-crisis, de beste optie is. We vinden het stuk niet concreet genoeg. We willen meer concrete opties zien, waarbij ook inschatting gegeven wordt over in hoeverre ze bijdragen aan onze doelstellingen en welke consequenties (o.a. financieel) ze met zich meebrengen. Alleen dan kunnen we daadwerkelijk een afweging maken en een mening meegeven.

VDG:
- Wat vindt u van het voorstel tot aanpassing van onze ambitie m.b.t. energiebesparing ?

- Wat vindt u van de voorgestelde aanpak en activiteiten voor de periode 2020 – 2023 ?

We hebben soms de indruk dat het document "*2Agenda Energiebesparing 2622020*" nog een concept stuk betreft. Er staan hier en daar nog wat editorials in en een groot deel van de tekst is overlappend met de opinienota.

Er worden een aantal activiteiten opgesomd, maar deze zijn wat VDG betreft nog gelimiteerd. Welke activiteiten zouden er nog meer uitgevoerd kunnen worden als er 'out of the box' gedacht wordt ?

D66:
Dit stuk niet bespreken.

De motie ligt er ook al heel lang er is er voldoende tijd geweest om een gedragen stuk te maken dat aansluit bij het RES-bod.

Dit stuk geeft de indruk dat het onder stoom en kokend water tot stand is gekomen.

En is volgens de fractie NIET besluitrijp

Toch een paar opmerkingen/vragen:

- Dit stuk legt eindelijk de relatie tussen de diverse tafels zoals we dat al vanaf het startdocument hebben getracht te bereiken.
- de koppelkansen dienen zeker benut te worden
- De resultaten en mogelijkheden van andere tafels meenemen naar 2030 en 2050

4. kan daardoor de opgave voor zonnevelden en windmolens gunstiger uitpakken?
5. We maken ons hart voor onze eigen projecten welke?

Geef snel het goede voorbeeld

- Hoeveel is er beschikbaar gemeentelijke gebouwen zoals scholen en gemeenscahpshuizen?
- Hoeveel is er van voorzien op gemeentelijke gebouwen

Met virus bestrijding is het net zo.

Het doel is bekend maar de weg daar heen is onbekend

Onderweg risico's analysren en besluiten nemen op basis van de kennis van dat moment.

6. Waarom wordt waterstof niet als serieuze optie beschouwd?

SP
Op 30 januari heeft de gemeenteraad van Oss unaniem de motie 'Besparing is een wezenlijk onderdeel van de energietransitie en dus ook van het RES-bod' aangenomen. Dit onderstreept het belang dat deze raad aan energiebesparing hecht, óók in het kader van de RES.

Meer dan 80% van het totale elektriciteitsgebruik in de gemeente Oss komt voor rekening van de zakelijke gebruikers. Particulieren gebruiken slechts 18%. Zowel bij energiebesparing als bij duurzaam opwekken ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de zakelijke gebruikers. Het kan niet zo zijn dat de inwoners van Oss hun landschap en leefomgeving moeten opofferen omdat zakelijke gebruikers hun verantwoordelijkheid niet nemen.

De beste oplossing is energiebesparing. Alles wat je bespaart hoef je niet op te wekken. En vergt geen kostbare investeringen in de vorm van uitbreiding van de netcapaciteit. Om die reden vindt de SP dat de gemeente Oss extra moet inzetten op het stimuleren van energiebesparing door zakelijke gebruikers. Daarvoor zijn zowel wortel- als stokinstrumenten beschikbaar. 'Wortel'-instrumenten in de vorm van subsidies van het Rijk en fiscale instrumenten als de Energiebesparingsaftrek. 'Stok'-instrumenten in de vorm van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer.

De SP vindt dat beide instrumenten veel beter moeten worden benut in de vorm van voorlichting, benchmarking, stimulering, controle en handhaving. Mede doordat stevig wordt ingezet op

innovaties moet een fors hogere besparing dan 11% mogelijk zijn in 2030. Alles wat Oss extra bespaart mogen we opnemen in ons bod en in mindering brengen op onze RES-opgave voor windmolens en zonne-energie. Graag een reactie van het College.

Omdat zakelijke gebruikers 80% van het elektriciteitsgebruik in Oss voor hun rekening nemen, hebben ze ook een grote verantwoordelijkheid bij het duurzaam opwekken van elektriciteit. Dat kan op daken van bedrijven, op zijwanden, op parkeerplaatsen of op onbenutte terreinen. De SDE-subsidie is daarvoor een prachtig hulpmiddel. Wij roepen het college op om projectontwikkelaars te stimuleren een rol te pakken bij het ontzorgen van bedrijven die zelf geen geld of tijd hebben. Graag een reactie van het College.

In bijlage 4 (Notitie Koppelkansen) staat op bladzijde 4 een interessante passage over familiebedrijven: *'Zo is de gemeente Meierijstad, die veel van dit type bedrijven heeft en actief bedrijven stimuleert in samenwerking met de bedrijvenorganisatie van Meierijstad, koploper als het gaat om het aandeel daken die vol zon liggen'*. Onze vraag is wat doet Meierijstad beter dan Oss? Ligt dat aan de ondernemers daar? Ligt het aan de gemeente? Of ligt het aan de bedrijvenorganisatie(s)? Graag een reactie van het College? Is het College bereid om samen met de Osse bedrijvenorganisaties een werkbezoek aan Meierijstad te brengen?

De SP vindt het onacceptabel dat de regio zich neerlegt bij het feit dat 50% van de aangevraagde SDE-subsidie op daken niet benut zou gaan worden. Wij vinden dat het college met deze bedrijven in gesprek moet gaan en een ultieme poging moet doen om een oplossing te vinden. Desnoods met projectontwikkelaars die bedrijven kunnen ontzorgen. De gemeente Amsterdam zet in haar RES-bod in op 60%. Wat daar kan moet hier toch ook kunnen? Graag een reactie van het College.

De SP is blij dat de zonneladder als leidraad wordt genomen. Maar zoals gezegd komt daar wat de SP betreft nog een stap vóór: besparen!

Zonnevelden en windmolens ziet de SP als sluitpost. Zodanig zelfs, dat ze met het goed benutten van daken, wanden, infrastructuur, onbenutten terreinen, energiepark De Hoed en het Osse deel van Heesch-West én met extra besparing niet of nauwelijks nodig zijn voor ons RES-bod.

Wat windmolens betreft is de SP altijd voorstander geweest van plaatsing op bedrijventerreinen. Nu blijkt dat in Veghel vier kleinere windmolens geplaatst gaan worden op het bedrijventerrein langs de A50. Dit ligt bínnen de 15 km-beïnvloedingszone van de radar in Volkel. Dus dat kan kennelijk. De SP vraagt het College om na te gaan of dit ook mogelijk is op Vorstengrafdonk / Nieuw-Zevenbergen. Graag een reactie van het College.

De SP constateert dat bij de stukken een tweetal eenzijdige en inmiddels overbodige bijlagen zitten, het Afwegingskader landschap (bijlage 3) en het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten (bijlage 6). Beide rapporten gaan alleen over windmolens en zonnevelden in het landelijk gebied en zijn inmiddels achterhaald. Voortschrijdend inzicht. Wat ons betreft kunnen ze in het archief. Het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten zou geactualiseerd kunnen worden door ook energiebesparing en energie-opwek binnen bebouwd gebied mee te nemen, maar voor ons hoeft dat niet meer.

De SP overweegt een amendement op beslispunt 4. Wat ons betreft zijn de eigen kaders leidend en niet het achterhaalde regionale afwegingskader.

Ook overweegt de SP om beslispunt 2 te amenderen door toe te voegen dat we een deel van de RES-opgave willen invullen door extra in te zetten op energiebesparing.

Tot slot nog iets over de warmtetransitie: Professor David Smeulders van de TU Eindhoven had in Brabants Dagblad van 12 maart een interessant betoog over warmtewinning uit de Waal. Onze vraag aan het College is of dit ook toegepast kan worden in de Maas? En dan met name voor compacte Maaskernen als Ravenstein, Megen, Oijen, Lith en Maren-Kessel? Graag een reactie.

Beter Oss:
Voor Beter Oss is de Agenda Energiebesparing Oss 2020-2023 het belangrijkste onderdeel van dit opiniestuk.

Naar onze mening is de invloed van de gemeente in dit traject maar zeer beperkt.

Volgens Beter Oss kunnen we alleen onze invloed aanwenden en ons beroepen op wetgeving.

Wachten tot de overheid komt met wet en regelgeving of die het mogelijk maakt om te handhaven.

In de tussentijd gewoon doorgaan met het draaien aan de in de nota op pagina 5 en 6 genoemde knoppen.

Groen Links:
GroenLinks is blij dat er een begin is gemaakt met de besparingsagenda. Echter vinden wij dat het voorstel niet rijp voor bespreking om de volgende redenen:

Het is vooral een opsomming van bestaand beleid waarvan duidelijk is dat we daarmee onze eigen doelstellingen (50% besparing in 2050) en ook de doelstelling van de RES (25% besparing in 2050) niet gaan halen. Daarnaast is besparing ook belangrijk voor het draagvlak voor de energietransitie. In de 14 aanbevelingen voor een succesvolle RES van de Brabantse Milieufederatie wordt besparing als een van de meest belangrijke maatregelen gezien.

Op zich lijken de lopende maatregelen zoals beschreven in deze stukken zaken waarover niemand het oneens kan zijn. GroenLinks mist echter een evaluatie en een afwegingskader. Want dat zou het mogelijk maken om veel scherpere keuzes te maken:

- Welke maatregelen leveren de meeste besparing op?
- Welke maatregelen kosten veel in vergelijking tot wat ze opleveren en kunnen we wellicht beter schrappen zodat er ruimte komt voor efficiëntere maatregelen (zowel qua kosten als qua besparing)?

We missen concrete opties waar we als raad uit kunnen kiezen. We willen graag weten wat we extra of andere maatregelen zouden kunnen treffen, met daarbij een inschatting van de effectiviteit en de kosten. Denk bijvoorbeeld aan uitbreiden van de duurzaamheidslening voor ondernemers of subsidies in plaats van leningen.

GroenLinks schat in dat veel Osse bedrijven financieel geraakt worden door de corona crisis en daarmee ook veel inwoners. Daardoor wordt het moeilijker om te investeren in energiebesparing, terwijl de kostenreductie die dit oplevert nu wellicht heel hard nodig is. GroenLinks ziet de besparingsagenda als een belangrijk instrument hiervoor.

Laatste opmerking: de besparingsagenda wordt hier een uitvoeringsagenda genoemd, wat impliceert dat het een collegebevoegdheid is om deze vast te stellen. Dat is niet in lijn met de opdracht van de unaniem aangenomen motie: 'Op korte termijn de besparingsagenda ter opiniëring en besluitvorming aan de gemeenteraad
voor te leggen (...)'

We zien graag met spoed een voorstel tegemoet dat voldoet aan het bovenstaande.

PvdA:
Eerst een algemene opmerking. De PvdA fractie had verwacht in deze opinienota met name concrete voorstellen te zien om de besparing op energiegebruik, die tot nu toe flink achterblijft t.o.v. de doelstellingen/opgave, te verhogen.
In deze opinienota zen wij vooral hee veel informatie over wat er al gedaan is en waarom de opgave zo moeilijk is. De eerder gestelde ambities in het huidige en vorige coalitieakkoord die tot voor kort raadsbreed gedragen werden, worden nu naar beneden bijgesteld. Hoe zelfs de naar beneden gestelde doelen voor energiebesparing met extra inspanningen gehaald kunnen worden, is de PvdA fractie uit de voorliggende besparingsagenda niet duidelijk geworden.

Onze reactie op de vragen.

Vraag 1.
De ambitie om als Oss in 2050 energieneutraal te zijn wordt losgelaten. Het voorstel is om aan te sluiten bij de klimaatopgave m.b.t. CO2 reductie (49% in 2030 en 95% in 2050) en bij de opgave van Oss vanuit de RES. De PvdA fractie kan zich daar in vinden. Ambities mogen hoog zijn, maar het heeft geen zin om de la hoger te leggen dan wat haalbaar is. Bovendien moeten ambities helder en eenduidig zijn. Daarom is het goed om de uitgangspunten van de RES te hanteren.

Vraag 2.
De PvdA fractie maakt zich ook al is het doel van de energiebesparing verlaagd van 1.5% per jaar naar 1,1% per jaar nog steeds grote zorgen of dat doel met de huidige inspanningen wel haalbaar is. Wij hadden in de nu voorliggende besparingsagenda, waar de raad ondanks de betreffende motie heel lang of eigenlijk zelfs veel te lang op heeft moeten wachten, graag veel meer concrete voorstellen willen zien om de besparing die nu maar zo'n 0,5% per jaar is substantieel te verhogen. De PvdA fractie denkt dat er echt meer nodig is dan de nu voorgestelde aanpak en activiteiten voor 2020-2023, om zelfs de naar beneden bijgestelde doelstelling van 1,1% energiebesparing te halen.

VVD:
De VVD fractie vindt het stuk niet rijp voor besluitvorming en denkt dat uitstel, ook gezien de huidige Corona-crisis, de beste optie is. We vinden het stuk niet concreet genoeg. We willen meer concrete opties zien, waarbij ook inschatting gegeven wordt over in hoeverre ze bijdragen aan onze doelstellingen en welke consequenties (o.a. financieel) ze met zich meebrengen. Alleen dan kunnen we daadwerkelijk een afweging maken en een mening meegeven.

VDG:
- Wat vindt u van het voorstel tot aanpassing van onze ambitie m.b.t. energiebesparing ?

- Wat vindt u van de voorgestelde aanpak en activiteiten voor de periode 2020 – 2023 ?

We hebben soms de indruk dat het document "*2Agenda Energiebesparing 2622020*" nog een concept stuk betreft. Er staan hier en daar nog wat editorials in en een groot deel van de tekst is overlappend met de opinienota.

Er worden een aantal activiteiten opgesomd, maar deze zijn wat VDG betreft nog gelimiteerd. Welke activiteiten zouden er nog meer uitgevoerd kunnen worden als er 'out of the box' gedacht wordt ?

D66:
Dit stuk niet bespreken.

De motie ligt er ook al heel lang er is er voldoende tijd geweest om een gedragen stuk te maken dat aansluit bij het RES-bod.

Dit stuk geeft de indruk dat het onder stoom en kokend water tot stand is gekomen.

En is volgens de fractie NIET besluitrijp

Toch een paar opmerkingen/vragen:

- Dit stuk legt eindelijk de relatie tussen de diverse tafels zoals we dat al vanaf het startdocument hebben getracht te bereiken.
- de koppelkansen dienen zeker benut te worden
- De resultaten en mogelijkheden van andere tafels meenemen naar 2030 en 2050

7. kan daardoor de opgave voor zonnevelden en windmolens gunstiger uitpakken?
8. We maken ons hart voor onze eigen projecten welke?

Geef snel het goede voorbeeld

- Hoeveel is er beschikbaar gemeentelijke gebouwen zoals scholen en gemeenscahpshuizen?
- Hoeveel is er van voorzien op gemeentelijke gebouwen

Met virus bestrijding is het net zo.

Het doel is bekend maar de weg daar heen is onbekend

Onderweg risico's analysren en besluiten nemen op basis van de kennis van dat moment.

9. Waarom wordt waterstof niet als serieuze optie beschouwd?

SP
Op 30 januari heeft de gemeenteraad van Oss unaniem de motie 'Besparing is een wezenlijk onderdeel van de energietransitie en dus ook van het RES-bod' aangenomen. Dit onderstreept het belang dat deze raad aan energiebesparing hecht, óók in het kader van de RES.

Meer dan 80% van het totale elektriciteitsgebruik in de gemeente Oss komt voor rekening van de zakelijke gebruikers. Particulieren gebruiken slechts 18%. Zowel bij energiebesparing als bij duurzaam opwekken ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de zakelijke gebruikers. Het kan niet zo zijn dat de inwoners van Oss hun landschap en leefomgeving moeten opofferen omdat zakelijke gebruikers hun verantwoordelijkheid niet nemen.

De beste oplossing is energiebesparing. Alles wat je bespaart hoef je niet op te wekken. En vergt geen kostbare investeringen in de vorm van uitbreiding van de netcapaciteit. Om die reden vindt de SP dat de gemeente Oss extra moet inzetten op het stimuleren van energiebesparing door zakelijke gebruikers. Daarvoor zijn zowel wortel- als stokinstrumenten beschikbaar. 'Wortel'-instrumenten in de vorm van subsidies van het Rijk en fiscale instrumenten als de Energiebesparingsaftrek. 'Stok'-instrumenten in de vorm van de verplichtingen uit de Wet milieubeheer.

De SP vindt dat beide instrumenten veel beter moeten worden benut in de vorm van voorlichting, benchmarking, stimulering, controle en handhaving. Mede doordat stevig wordt ingezet op innovaties moet een fors hogere besparing dan 11% mogelijk zijn in 2030. Alles wat Oss extra bespaart mogen we opnemen in ons bod en in mindering brengen op onze RES-opgave voor windmolens en zonne-energie. Graag een reactie van het College.

Omdat zakelijke gebruikers 80% van het elektriciteitsgebruik in Oss voor hun rekening nemen, hebben ze ook een grote verantwoordelijkheid bij het duurzaam opwekken van elektriciteit. Dat kan op daken van bedrijven, op zijwanden, op parkeerplaatsen of op onbenutte terreinen. De SDE-subsidie is daarvoor een prachtig hulpmiddel. Wij roepen het college op om projectontwikkelaars te stimuleren een rol te pakken bij het ontzorgen van bedrijven die zelf geen geld of tijd hebben. Graag een reactie van het College.

In bijlage 4 (Notitie Koppelkansen) staat op bladzijde 4 een interessante passage over familiebedrijven: *'Zo is de gemeente Meierijstad, die veel van dit type bedrijven heeft en actief bedrijven stimuleert in samenwerking met de bedrijvenorganisatie van Meierijstad, koploper als het gaat om het aandeel daken die vol zon liggen'*. Onze vraag is wat doet Meierijstad beter dan Oss? Ligt dat aan de ondernemers daar? Ligt het aan de gemeente? Of ligt het aan de bedrijvenorganisatie(s)? Graag een reactie van het College? Is het College bereid om samen met de Osse bedrijvenorganisaties een werkbezoek aan Meierijstad te brengen?

De SP vindt het onacceptabel dat de regio zich neerlegt bij het feit dat 50% van de aangevraagde SDE-subsidie op daken niet benut zou gaan worden. Wij vinden dat het college met deze bedrijven in gesprek moet gaan en een ultieme poging moet doen om een oplossing te vinden. Desnoods met projectontwikkelaars die bedrijven kunnen ontzorgen. De gemeente Amsterdam zet in haar RES-bod in op 60%. Wat daar kan moet hier toch ook kunnen? Graag een reactie van het College.

De SP is blij dat de zonneladder als leidraad wordt genomen. Maar zoals gezegd komt daar wat de SP betreft nog een stap vóór: besparen!

Zonnevelden en windmolens ziet de SP als sluitpost. Zodanig zelfs, dat ze met het goed benutten van daken, wanden, infrastructuur, onbenutten terreinen, energiepark De Hoed en het Osse deel van Heesch-West én met extra besparing niet of nauwelijks nodig zijn voor ons RES-bod.

Wat windmolens betreft is de SP altijd voorstander geweest van plaatsing op bedrijventerreinen. Nu blijkt dat in Veghel vier kleinere windmolens geplaatst gaan worden op het bedrijventerrein langs de A50. Dit ligt bínnen de 15 km-beïnvloedingszone van de radar in Volkel. Dus dat kan kennelijk. De SP vraagt het College om na te gaan of dit ook mogelijk is op Vorstengrafdonk / Nieuw-Zevenbergen. Graag een reactie van het College.

De SP constateert dat bij de stukken een tweetal eenzijdige en inmiddels overbodige bijlagen zitten, het Afwegingskader landschap (bijlage 3) en het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten

(bijlage 6). Beide rapporten gaan alleen over windmolens en zonnevelden in het landelijk gebied en zijn inmiddels achterhaald. Voortschrijdend inzicht. Wat ons betreft kunnen ze in het archief. Het rapport Maatschappelijke Kosten en Baten zou geactualiseerd kunnen worden door ook energiebesparing en energie-opwek binnen bebouwd gebied mee te nemen, maar voor ons hoeft dat niet meer.

De SP overweegt een amendement op beslispunt 4. Wat ons betreft zijn de eigen kaders leidend en niet het achterhaalde regionale afwegingskader.

Ook overweegt de SP om beslispunt 2 te amenderen door toe te voegen dat we een deel van de RES-opgave willen invullen door extra in te zetten op energiebesparing.

Tot slot nog iets over de warmtetransitie: Professor David Smeulders van de TU Eindhoven had in Brabants Dagblad van 12 maart een interessant betoog over warmtewinning uit de Waal. Onze vraag aan het College is of dit ook toegepast kan worden in de Maas? En dan met name voor compacte Maaskernen als Ravenstein, Megen, Oijen, Lith en Maren-Kessel? Graag een reactie.

Beter Oss:
Voor Beter Oss is de Agenda Energiebesparing Oss 2020-2023 het belangrijkste onderdeel van dit opiniestuk.

Naar onze mening is de invloed van de gemeente in dit traject maar zeer beperkt.

Volgens Beter Oss kunnen we alleen onze invloed aanwenden en ons beroepen op wetgeving.

Wachten tot de overheid komt met wet en regelgeving of die het mogelijk maakt om te handhaven.

In de tussentijd gewoon doorgaan met het draaien aan de in de nota op pagina 5 en 6 genoemde knoppen.

Reactie van de wethouder:

Algemeen

- Energiebesparing is een weerbarstig onderwerp. Dat hebben wij ook in de Opinienota tot uitdrukking gebracht. Daarover praten is eenvoudiger dan concreet resultaat bereiken. Dat blijkt ook uit ervaringen en de landelijke cijfers.
- Om een goed beeld te schetsen, hebben wij ervoor gekozen om expliciet aan te geven wat er door ons aan activiteiten is ondernomen en - veel belangrijker - wat er bij inwoners, woningcorporaties, ondernemingen instellingen, organisaties en anderen gebeurt.
- En expliciet zijn we ingegaan op de rol van ons als gemeente en de knoppen waar wij wel en niet aan kunnen draaien.
- Waar mogelijk hebben we cijfermatig onderbouwd wat dat heeft opgeleverd. Het rapport van CE Delft over de periode 20214 – 2017 is wat dat betreft veelzeggend. Wij hebben daarbij wel enig optimisme uitgesproken over de versnelling die wij, nog zonder onderbouwing, in 2018/2019 menen te bespeuren. Hoe ik denk over de haalbaarheid van de besparingsopgave in RES-verband voor 2030 heb ik in de betreffende Adviesnota aangegeven.
- Zoals vanuit de Commissie terecht wordt opgemerkt, moeten we er rekening mee houden dat de Corona-crisis ook effect zal hebben op de energietransitie. Dat kan o.a. gevolgen hebben voor de prioriteitstelling van de centrale overheid en de investeringsbereidheid van ondernemers en inwoners. En ook wij als gemeente zullen onze afweging moeten maken.

Reacties

- De weerbarstigheid blijkt ook uit de reacties van uw Commissie. Ik herken daarin weinig van het karakter van een Opiniecommissie. Die is vooral bedoeld om met elkaar van gedachten te wisselen. De reacties echter komen vooral neer op algemene vragen en oproepen aan de wethouder.
- En het antwoord op de voorgestelde aanpassing van de ambitie ontbreekt op een enkele uitzondering na. Terwijl dit toch een cruciaal vertrekpunt is voor onze inzet op CO2 reductie. Voor wat betreft elektriciteit hebben wij inmiddels via de motie over de RES-opgave onze ambitie mbt energiebesparing bijgesteld naar 11 % in 2030 vertaald naar 1,1 % per jaar.
- Ik constateer dat uw Commissie in meerderheid vindt dat deze nota niet rijp is voor bespreking. Wat dat betekent, is uiteraard aan u.
- Vanzelfsprekend werken wij vooralsnog wel verder aan de voor 2020 uitgezette trajecten zoals beschreven in de samenvatting van de speerpunten voor 2020. Dit voor zover de huidige Corona-omstandigheden dat mogelijk maken.